

JUNI 2024

06/2024 2e kwartaal

PRESENTATIE RELIGIEUS ERFGOED

Vergulde koperen
reliëkmonstrans met
een reliëf van St.
Vincentius.
Datering: 1875-1900

Zelfportret van
China
missionaris
Louis Schmid
Datering: 1950

Zinken beeld van
Vincentius en Louise
de Marillac in
ordekleding in de
zorg voor kinderen.
Datering: 1875-1900

Zilveren kelk in
neogotische trant
met heiligenfiguren
in emaille-cloisonné
uit 1875-1900

Habijtpoppen van drie
Lazaristenpriesters. In het
midden de lazarist uit het
verleden, rechts uit de
jaren 1950-1960, links uit
de jaren 1960-1970

Joost van Hest, kunsthistoricus, werkzaam voor Museum Catharijneconvent, geeft in de namiddag van 18 maart een PowerPointpresentatie Religieus Erfgoed in de recreatiezaal. Hij omschrijft uitvoerig de objecten en vertelt over het belang van het behouden van religieus erfgoed. Welke selectie maak je, wat bewaar je wel of niet voor de toekomst en wat wordt toegevoegd aan de kerncollectie. Alle objecten zijn samengebracht in een catalogus met een uitgebreid advies en omschrijving. Het was voor ons een leerzame en interessante uiteenzetting.

Joost van Hest (staand bij het presentatiescherm) in de
recreatiezaal

Joost van Hest in gesprek met generaal assistent
Gregg Bañaga

19 MAART 2024 - OVERWEGING B.G.V. HET DIAMANTEN PRIESTERFEEST DOOR FRANS BOMERS

De kleine Samuel werd geroepen bij zijn naam, midden in de nacht. Hij wist niet wie hem riep en waarvóór hij geroepen werd. Maar na 3 x roepen, - het ging niet vanzelf! - begreep hij, dat het God was, die hem riep en hij antwoordde: *Hier ben ik, Heer..*

Stelling: *Iedere roeping stuit vroeg of laat op verzet, op weerstand.* Het antwoord gaat niet altijd vanzelf. Denk aan Jezus' bekoringen in de woestijn. Het zijn evengoed de bekoringen van mensen met een roeping tot het priesterschap en het religieuze leven. Iemand noemde die bekoringen ooit de 3 m's: Macht, Materie, Minne. Zet die eens af tegen de drie geloften van gehoorzaamheid, armoede en zuiverheid. Wat krijg je dan?

-De M van Macht om te overheersen, de bekoring tot autonomie, tot zelfbestuur en inrichting van je eigen leven.., van de touwtjes zelf in handen houden. Zet dat eens af tegen de gelofte van gehoorzaamheid, doen wat de overste en anderen van je vragen. Dat betekent concreet: niet: gediend willen worden, maar zélf dienaar van anderen zijn, onderdanig. Jij bent er voor de ander, niet andersom.

-De M van Materie, om geld en goed te hebben, de hebzucht, om op te potten, veel meer dan je vaak nodig hebt. Om te leven in overvloed en welstand.. Zet dat eens af tegen onze gelofte van armoede: → sober leven, tevreden zijn met € 125.- euro zakgeld in de maand. Alle geld wat je verdient afgeven aan de overste. Dat stimuleert je commitment aan het pastoraat niet!

-De M van Minne, van de liefde en van het hebben van een geliefde partner, met wie je alle intimiteit kunt delen. Ieder mens wil beminnen en bemind worden. Zet dat eens af tegen de gelofte van zuiverheid; afzien van alle intimiteit in het leven om ten volle toegewijd te zijn aan de dienst van God en de dienst aan de armen.

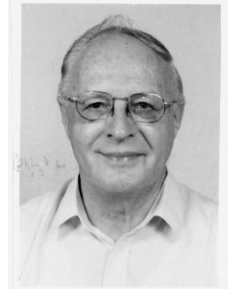
Die bekoringen waar Jezus mee geconfronteerd werd, die zaten, zitten, ook in ons, priesters en religieuzen.. we zijn allemaal maar mensen, met dezelfde menselijke verlangens en hartstochten.

Vandaag, precies 60 jaar geleden, werden hier in de kapel elf jonge mannen geroepen bij hun naam en ze antwoordden telkens één voor één met: Adsum: Hier ben ik! Wie waren die elf geroepenen? Zie foto op de achterkant van boekje. → *Bram Heijboer, Bertus Post, Hennie Bomers, Harry Maessen, Linus Roelofs, Jan van Broekhoven, Frits Peeters, Frans Bomers, Theo van Ruijven, Leo Mouës, Harry Willemsen*

Wisten zij, wij, wie hen geroepen had: → was dat God Zelf? Of waren dat de zieken? ...de heidenen..., de hongerigen..? de analfabeten..? Waren dat de armen in Afrika of waar ook? Onze zending was: → *aan armen het evangelie*: → evangelizare pauperibus. "Armen heb je altijd bij je", zei Jezus, waar ook ter wereld. En H Vincentius, onze stichter bleef de priesters en zusters aansporen: → *Vergeet niet, de armen, dat zijn uw meesters, meer dan uw overste en/of bisschop! Uw werk ligt op straat. Kijk goed rond... en help!*

Ik ga de elf geroepenen van toen allemaal even na. Ook de zeven die reeds zijn overleden.

Bram Heijboer: En zo, Bram, ging jij in al je enthousiasme naar Ethiopië. Je zag daar ergens in een grote vallei, Anger Gutin, de armoede van al die kleine boeren. Daar werd toen jouw roeping heel concreet. God en de arme boeren vroegen je om daar een groot landbouwproject op te zetten. Enkele broers van je kwamen je helpen. Totdat de communisten kwamen, jouw grote project confiskeerden en jij en die arme boeren het nakijken hadden. Je gaf het niet op. Je bent een taaie. Telkens zag je overal weer andere noden. Je was en bent nog steeds een man met een grote visie. Je bent ontwikkelingswerker pur sang. Twintig jaar geleden stond je vóórop toen daar die enorme Tsunami over Zuid-Oost Azië raasde. Bram je hebt je altijd geroepen gevoeld door God en de noden van de armen.. en Je wás er altijd. Ook vandaag weer vanuit het verre Indonesië- Sumatra, Banda Atjeh. Je roeping is na 60 jaar nog springlevend! Fantastisch en zeer bedankt namens de armen!

En dan **Bertus Post**, misschien wel de bescheidenste van de elf. Hij werkte het liefst alleen. De meeste energie en liefde heeft hij in de catechese aan kinderen gestoken, vooral in Twente en Salland. Vele catechese-projecten voor doopsel, Eerste H. Communie en Vormsel zijn van zijn hand. Na zijn pensioen werd hij geestelijk verzorger in Zorgcentrum Stevenskamp in Heeten bij Raalte. Bij zijn uitvaart werd hij geprezen om zijn toewijding aan de ouderen! Hij ruste in vrede!

En dan mijn broer **Hennie Bomers**, opgeleid voor de wetenschap, filosofie geven op het groot seminarie in Nederland, maar na sluiting van de seminaries hier werd hij met Jaap Zwarthoed benoemd voor de priesteropleiding in Ethiopië. Dat deed hij graag, - en vermoedelijk ook heel goed! Want.. hij werd tot provinciaal Overste van de Lazaristen in Ethiopië benoemd.., totdat hij in 1978 door Paus Paulus VI tot bisschop werd benoemd. Het waren politiek gezien in Ethiopië zeer onrustige jaren na de val van keizer Haile Selassie. Vele missionarissen werden van hun werk verdreven. Verkondiging van het evangelie was geen vrije aangelegenheid meer. Juist in die tijd kwam de strijdbare geest in Hennie naar boven. Dat bracht hem meerdere keren in problemen met de overheid. Wij, onze familie, en ook de confraters hielden ons hart vast: "*Hennie, wees toch voorzichtig in wat je allemaal doet en zegt*", zo waarschuwden we hem. Dat hielp weinig. Hij koos als bisschopswaapen de woorden van de al even strijdbare St Paulus: "*Het woord van God laat zich niet in boeien slaan!*"

Vijf jaar later werd hij tot bisschop van Haarlem benoemd. Daar wonen weinig communisten, maar, zo moest hij ervaren, niet alle christenen waren vrienden van de bisschoppen en de kerk.., en niet alle gedoopten waren trouwe kerkgangers meer. Ook hier weigerde Hennie soms zijn mond te houden, als hij meende dat het ware en traditionele geloofsgoed van de kerk met de voeten werd getreden. Hennie was met hart en ziel een zielenherder en was soms een beetje jaloers op mij als dorpspastoor, waar minder oppositie was en een pastoor nog wat te zeggen had. Twintig jaar is hij bisschop geweest, hij spaarde zijn krachten niet. Zijn roeping was nog springlevend, maar zijn hart begaf het, midden onder het werk. Pas 62 jaar oud. Hennie ruste in vrede!

En dan **Harrie Maessen**, zes weken geleden overleden. Toen ik hem een half jaar geleden vroeg of hij wilde meewerken aan de voorbereiding van ons zestigjarig priesterfeest, klonken zijn woorden niet enthousiast. Hij zei tegen Leo en mij: "*Doe maar wat je wilt, ik vind alles goed.*" Harry heeft zich altijd geroepen gevoeld. Voor Sint Jozef had hij een grote bewondering. Twee boeken heeft hij over St Jozef geschreven met prachtige foto's en teksten. Harry was een "Doe-het-zelver". Voor ijver haalt hij de hoogste punten op zijn levensrapport. En met zijn twee rechtse handen pakte hij in Indonesië alles aan. Zo bouwde hij een grote kerk en later een grote school in Soerabaia. Helaas.., zijn slechte gezondheid bracht hem na twintig jaar weer terug in Nederland, waar hij, ondanks zijn grote inzet als pastoor, niet altijd

goed begrepen werd. Hij ruste in vrede.

En dan **Linus Roelofs**. Linus was de rustigste en minst opvallende in onze klas. Hij hield van harmonie, nuchterheid en relativering. *“Gebruik toch je gezond verstand!”* kon hij dan na een domme uitspraak van iemand zeggen. Bijna 50 jaar was hij als missionaris actief in Brazilië, vele jaren in de parochie, met daarnaast vaak ook nog de functie van econoom. Hij beheerde het geld van de missie zorgvuldig. Soms ergerde hij zich, als missionarissen anders leefden dan ze zondags in de kerk in de preek de mensen voorhielden. Hij zei: *“Wij Lazaristen hebben de geloften van armoede afgelegd, maar leven materieel op een veel hoger niveau dan die arme mensen daar in de kerk”*. Linus is zijn roeping trouw gebleven, tot aan zijn dood in 2019. Hij ruste in vrede.

En dan **Jan van Broekhoven**. Jan was geen boekenman, maar wel heel spiritueel. Zijn hart was bij de mensen..., en ook bij de natuur. Ik vermoed dat zijn roeping ontstaan is in het bewonderen van en opgaan in de schoonheid van Gods natuur en de dieren in al hun verschijningen, kleuren en geluiden. Als we met zijn tweeën ergens midden in de natuur stonden te genieten, kon hij ineens roepen: *“Frans zullen we hier bij al dit schoons even stil worden, bidden en God danken?”* Wie geroepen wordt moet antwoord geven. Jan heeft dat dertig jaar gedaan in de Congo. Vele jaren lang drie weken per maand in een prauw de dorpen langs de

brede Congostroom af.

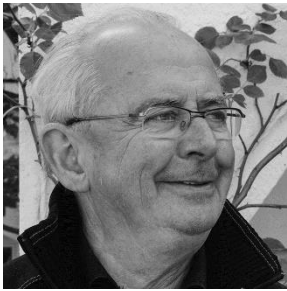
Daar las hij dan de H. Mis, hoorde biecht, gaf godsdienstles, legde ruzies bij, loste problemen op, deelde handenvol medicijnen uit aan de zieken, en verzorgde zelf hun wonden. Tevens betaalde hij namens de regering het salaris uit aan de leerkrachten op de scholen. Let wel: In 1978 had 80% van heel de Afrikaanse bevolking op christelijke scholen onderricht gekregen. Dat is toch heel iets anders dan *“zieltjes winnen!”*

Vanwege ernstige longproblemen keerde Jan na dertig jaar terug in Nederland, waar hij de langste tijd overste van het Missiehuis hier in Panningen was en tevens directeur van de zusters: Dochters der Liefde. Jan was er trots op, dat niemand het als overste zo lang had vol gehouden als hij. Een beetje cynisch merkte hij eens tegen mij op. *“Ja, ze verwachten alles van de Overste, maar ..., wat mag de Overste van de confraters verwachten? Daar hoor je ze niet over praten!”* Zijn laatste jaren maakte ziekte zijn leven zwaar. Ik was blij, dat ik de laatste paar uur van zijn leven aan zijn sterfbed mocht zitten. Dan vroeg hij verward, denkend dat hij bij mij in de auto zat: *“Frans hoe ver is het nog naar Panningen?”* Ik antwoordde: “Jan, je bent al bijna in de hemel!” ... Na een korte stilte: “Frans, zullen we samen nog even bidden? Dat was het laatste antwoord en gebed; Hopelijk het begin van Pasen, het nieuwe leven in Gods Paradijs. Jan ruste in vrede.

En dan hebben we **Frits Peeters**. Ik heb heel de opleiding, 13 jaar lang, naast hem in de kapel, de eetzaal en de studiezaal gezeten. Een man met veel talenten en een zeer creatieve geest. Benoemd voor de missie in Congo kon dat vanwege oorlog in dat land niet doorgaan. Zo kwam hij als aalmoezenier bij de krijgsmacht in het leger. Hij stond dicht bij de jonge soldaten en wist precies hoe hij hen moest boeien. De angel echter van het celibaat stak dieper en dieper in zijn vlees dan hij nog langer kon volhouden. Hij wilde ook geen dubbel leven leiden. Hij trouwde, kreeg 2 kinderen en zette zijn pastorale roeping voort als pastor in de parochie en de langste tijd in de Pepijn- Kliniek in Echt (L.)

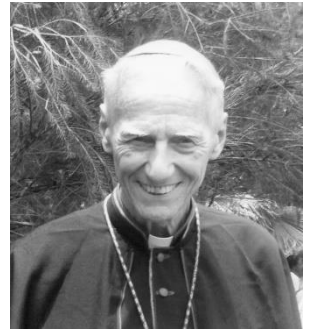
Ongelofelijk hoe Frits met al zijn talenten en creativiteit de kinderen met een geestelijke en lichamelijke beperking wist te boeien en tot grote activiteiten te brengen. Zijn pastorale hart was bij de kinderen. Frits voelde zich nog steeds priester, - deed geen afstand van geloof en kerk - maar hij vond het wel frustrerend dat hij voortaan zondags als pastor alleen nog maar mocht voorgaan in een eredienst met een gaatje. Drie jaar geleden is hij gaan hemelen. Hij ruste in vrede.

En dan **Harrie Willemsen**, de jongste van de elf geroepenen. Harrie ging na zijn wijding de wetenschap in, studeerde in Nijmegen theologie en filosofie. Ik vermoed dat daar zijn roeping en zijn geloof een beetje op een zijspoor zijn geraakt. Alles draaide bij Harrie om de filosofie en de wetenschap. Toen hij een zoon kreeg gaf hij hem de prestigieuze naam Erasmus .. en tegen zijn grote lummel van een hond riep hij: "Plato, koest!" Harrie is heel zijn leven filosofie blijven doceren op allerlei scholen en opleidingen. Later heeft hij nog een "Filosofisch woordenboek" uitgegeven. Harrie heeft hard gewerkt, maar zijn roeping heeft anders uitgepakt dan wij indertijd voorzien hadden. Hij ruste nu met Ine in vrede!

Theo van Ruijven groeide op in Rijswijk in een gezin van 13 kinderen. Hij wilde priester worden en volgde zijn opleiding bij de Lazaristen in Wernhoutsburg, Panningen en Eefde. Na zijn priesterwijding werd hij uitgezonden naar Ethiopië. Daar leerde hij het Amhaars en werkte hij in de provincie Kaffa. Theo werd overste van Bonga en later van Addis Abeba en werd tweemaal benoemd tot consul van de provincie. In 1998 werd hij benoemd tot Apostolisch Prefect van Jimma Bonga en in 2009 tot Apostolisch Vicaris van Nekemte. In januari 2024 keerde hij definitief terug naar Panningen en ging hij met emeritaat. Met grote dankbaarheid vierde hij samen met zijn klasgenoten zijn diamanten priesterschap.

Leo Mouës groeide op in Panningen in een gezin van vier kinderen. Als tiener wilde hij al priester worden. Hij sloot zich aan bij de Lazaristengemeenschap, omdat hij oprecht een verschil wilde maken in het leven van mensen. Na zijn priesterwijding werkte hij in Midden-Amerika, waar hij les gaf in Panama, El Salvador en Guatemala. Hij diende in een parochie van 16.000 mensen op 2500 meter hoogte in de bergen. In 1976 keerde hij terug naar Nederland en ging werken in de parochie van Eindhoven, waar hij ook overste van het huis werd.

In 1988 werd hij pastor van het ziekenhuis in Venlo en in 2000 van het verpleeghuis in Meijel. Sinds 1986 heeft hij verschillende functies bekleed in het Provinciaal Bestuur. Tegenwoordig is hij raadslid en econoom van het Missiehuis in Panningen.

Toen ik (**Frans Bomers**) na mijn wijding in 1964 in Taiwan arriveerde, had overste Harrie Hermans voor mij al een naam bedacht, in overleg met onze Chinese confrater Jozef Tung. Ik kreeg de Chinese achternaam van oud-China-missionaris Hein Botermans: *Pau shenfu, priester Pau*. In mijn Chinese voornaam Yi-Hang zat vermoedelijk een verwachting of een diepe hoop van Harrie Hermans zelf, nl dat ik een man van verbinding zou zijn, iemand die bruggen kan slaan. Zoals in het bekende lied: *Bridge over troubled water*. Letterlijk betekent Yi-Hang zoiets als Veerman, Kristoffel. Dat heb ik in de praktijk ook letterlijk mogen zijn in mijn werk voor de poliokinderen en de talloze ritten in een volksbusje vol met zieken naar de ziekenhuizen. Ik vermoed dat ik misschien wel 25% van mijn priesterleven gewijd heb aan zieken, ouderen en alleenstaanden. In Taiwan bestond het antwoord op mijn roeping in het doen van "daad"werkelijk pastoraat. Het geloof kan niet zonder werken. Vanaf 1980 In Nederland heb ik met veel plezier in enkele parochies gewerkt, Gemakkelijk contact zoeken en maken met mensen .. dat zit een beetje in het DNA van de familie Bomers en te Braake. Geen slechte eigenschap, dacht ik.

Slot: Ik ben na 60 jaar God dankbaar voor zijn roeping, ook al weet ik dat mijn antwoord af en toe wel wat beter had kunnen zijn. Ik ben de kerk en de Congregatie dankbaar en de vele mensen op de wegen van mijn priesterleven, met name Nel Borst, die 35 jaar mijn lieve huisgenote was in de pastorie.

Geloven = je geroepen voelen. De ander heeft je nodig, God heeft je nodig in zijn dienstwerk aan de mensen. Jij bent Zijn ogen, Zijn oren, Zijn handen en voeten. Vraag: Maar wie was toch die kleine Samuël?

➔ Dat bent U, antwoord dan telkens als U geroepen wordt zoals Samuël deed:

Hier ben ik, Heer, roept U mij, Heer?
Want ik hoor- d'U roepen in de nacht.
Ik zal gaan, Heer, als U mij leidt,
Ik bewaar Uw volk diep in mijn hart.

19 MAART PRIESTERFEEST

Op dinsdag 19 maart is het groot feest in het Missiehuis. Leo Mouës, Frans Bomers en Theo van Ruijven vieren vandaag dat zij 60 jaar priester zijn. Bram Heijboer, missionaris in Indonesië is te gast om met zijn klasgenoten dit jubileum te vieren. We beginnen de ochtend met een eucharistieviering in de Kapel, die via de streaming te volgen is. Henk de Cuijper bespeelde het orgel en er werd volop meegezongen. Families, vrienden en kennissen waren aanwezig bij deze feestelijke viering.

Generaal assistent Gregg Bañaga kwam vanuit Rome om de jubilarissen de felicitatieoorkonde van de Generale Overste te overhandigen.

Burgemeester Wilma Delissen sprak de jubilarissen toe en prees hen voor hun missiewerk.

Na de eucharistieviering werd het feest voortgezet in restaurant 'de Houbereij'. Felicitaties en geschenken werden in ontvangst genomen door de jubilarissen. We genoten van een heerlijk diner samen met familie en vrienden van de feestelingen. Na elke gang was er een voordracht of speech geregeld om de jubilarissen in het zonnetje te zetten.

Er werd gezongen, er was een gezellige sfeer.
De heren hebben genoten, en dat hebben ze dik en dubbel verdiend!

Truy en Drika van de stopkrans

De coördinatrices zongen een lied voor de jubilarissen

Het Ceciliakoor uit Renkum

De jubilarissen v.l.n.r. : Frans Bomers, Leo Mouës, Theo van Ruijven

AFSCHEID RUDY

Eind juni 2021 kwam Rudy naar de lazaristen in Panningen. Na 3 jaar gaat hij weer terug naar Indonesië. Op 20 maart hebben wij alvast afscheid van hem genomen. Als aandenken heeft hij klompen sloffen gekregen. Rudy, wij gaan je missen!

24 Maart was er een eucharistieviering ter gelegenheid van het afscheid van Rudy, waar ruim 80 Indonesiërs aan deel namen.

Jos Roemer overhandigd Rudy een afscheidscadeau

Vervolgens was er in Folleville een afscheidsbijeenkomst. 25 Maart is Rudy naar Indonesië vertrokken.

24 MAART INZEGENING **LOURDESGROT DOOR** **HARRIE JASPERS**

24 maart inzegening van de Lourdes grot op de Camping Recreatiepark Beringerzand door Harrie Jaspers. De activiteit wordt druk bezocht. Onderaan dit bericht een gedicht over Moeder Maria, voorgedragen door Harrie voorafgaand aan de zegening. Terwijl hij deze mooie en emotionele woorden met ons deelde, kregen we (ondanks dat er slecht weer was voorspeld) gezelschap van de zon —een mooi effect, zonnestralen tussen Maria en Bernadette in!

Maria,
de vrouw en moeder bij uitstek.
Zij had open oog voor wat God in haar wilde verwezenlijken.
Zij mocht het mysterie van het leven dragen:
Jezus zelf.
Zij is gegaan langs de paden van ons menselijk bestaan,
door duisternis en lijden,
door eenzaamheid en wachten.
Maria is een mens geweest zoals wij,
met angst en tranen in de ogen

en met onzekerheid.
Een mens als wij is zij geweest
staande en levende tussen de mensen,
met vreugde om kleine dingen.
Een mens zoals wij
maar sterker dan ons geloof,
was haar geloof,
groter dan ons vertrouwen,
was haar vertrouwen
Zij was de kleine mens,
door wie Gods grootheid uitstraalde.
Zij heeft Gods wil vervuld.
Daarom wordt zij zalig geprezen,
in alle tijden,
door alle mensen.
Haar geloof en trouw
zijn een model voor ons leven.

Peter van de Horst en Harrie Jaspers bij de Lourdesgrot

TOT WE ELKAAR WEER ONTMOETEN, MAM!

Rafael Isharianto, C.M.

Zaterdag, 23 maart 2024; 22.00 uur.

Ik lag al op bed toen ik mijn mobiel hoorde rinkelen. Een inkomend bericht van mijn jongere broer in Indonesië. Er stond een video in over de kritieke toestand van mijn moeder. Diezelfde nacht bestelde ik online een vliegtuigticket naar Indonesië.

Ik wenste dat ik diezelfde nacht nog in Indonesië had kunnen aankomen. Maar ik moest realistisch zijn, gezien de lange afstand tussen Nederland en Indonesië. Uiteindelijk kwam ik in Indonesië aan, in de stad van Malang, op 26 maart 2024 om 18.30 uur, vier dagen nadat ik dat trieste bericht had ontvangen. Vanaf het vliegveld in Soerabaja haastte ik me meteen naar het ziekenhuis waar mijn moeder opgenomen was. Al mijn broers waren reeds daar met hun familieleden. Ze zaten vóór de bewakingsafdeling waar onze moeder bewusteloos lag. De artsen en verpleegkundigen vertelden me dat mijn moeder geen enkel signaal meer kon geven om te communiceren met ons. Ze kon echter nog wel horen. Dus ik accepteerde het advies om iets bij haar oor te zeggen.

Door droefheid overmand wist ik niet echt wat te zeggen. Ik wilde haar gewoon graag zien. Daarom vertelde ik haar spontaan dat ik naar huis kwam om haar te zien, en bad voor haar dat

God haar kracht zou geven in deze kritieke tijd. Dat was alles. Toen besloot ik twee van haar favoriete religieuze liederen in het Javaans bij haar rechteroor te zingen, namelijk *Gusti Nuntun Lampah Kula* (De Heer Leidt Mijn Voet) en *Kumandel ing Gusti* (Ik Vertrouw op de Heer).

Samen met mijn jongere broer waakte ik de hele nacht bij mijn moeder buiten de bewakingsafdeling van het ziekenhuis. Ik was inderdaad moe, maar ik wilde van mijn bezoek profiteren om dicht bij haar te zijn. De volgende dag, vroeg in de ochtend, namelijk om 04.40 uur, verklaarde de dokter officieel dat mijn moeder op woensdag 27 maart 2024 is overleden. Ze is overleden op de leeftijd van 89 jaar oud.

Sinds die ochtend, en nog enige tijd daarna, had ik gemengde gevoelens: verdriet en dankbaarheid. Ik was verdrietig omdat ik iemand verloor die veel voor me betekende. Sinds mijn kindertijd had ik een hechte emotionele band met haar. Ik was overweldigd door het gevoel van verlies. In deze wereld is er maar één moeder, die onvervangbaar is. Mijn moeder is iemand die me altijd gelukkig wilde zien. Zij was de persoon met wie ik mijn gevoelens kon delen als ik faalde.

Aan de andere kant had ik ook dankbaarheidsgevoel. Allereerst was ik dankbaar omdat mijn moeder van veel mensen veel aandacht had gekregen. Artsen, verpleegkundigen, vrienden en Lazaristen confraters hebben aandacht besteed aan mijn moeder en aan mijn familie. Ik was, en ben nog, dankbaar dat hun zorg de zware last voor mijn familie heeft verlicht. Persoonlijk was ik mijn jongere broer en zijn familie dankbaar die twaalf jaar lang zorgvuldig voor onze moeder hebben gezorgd. Hun oprechtheid en opoffering zijn onbetaalbaar. De aandacht van deze mensen

was zowel zichtbaar tijdens de eucharistieviering van het afscheid van mijn moeder als tijdens de herdenkingsdienst een paar dagen later na de begrafenis. Veel confraters, vrienden, buurmensen en parochiegemeenschapsleden waren aanwezig om voor onze moeder te bidden en haar hun eer te betonen.

De diepste reden voor mijn dankbaarheid heeft te maken met het feit dat mijn moeder een goed leven heeft geleid, zelfs toen ze ernstig ziek was. Volgens de informatie van mijn jongere broer, die twaalf jaar voor haar heeft gezorgd, heeft mijn moeder een periode van zuivering doorgemaakt. Dat wil zeggen: tijdens haar lange ziekte heeft zij een belangrijk transformatieproces ondergaan. De vrucht van dat proces was een spirituele groei die te zien was in haar manier van kijken en haar houding tegenover zichzelf, andere mensen en God.

Ten eerste haar perceptie over zichzelf. Ook al ging haar gezondheid al twaalf jaar lang geleidelijk achteruit, toch was mijn moeder niet verbitterd. Veel mensen vertelden ons dat ze een positieve houding had. Haar geloof heeft haar versterkt. Daardoor geloofde zij niet dat haar ziekte een teken van Gods vloek was. Omdat zingen haar hobby was, zong ze vaak zachtjes tijdens haar ziekte haar favoriete liederen, vooral degene die gingen over Gods goedheid. Daarnaast was mijn moeder iemand die in staat was te zien wat goed was in haarzelf. Belangrijk was dat ze zich bemind wist door al haar kinderen en kleinkinderen.

Ten tweede, haar perceptie over andere mensen, met name haar familieleden. Tegen het einde van haar leven durfde ze nederig haar fouten en wandaden toe te geven. Dapper en oprecht verontschuldigde ze zich voor haar fouten tegenover haar kinderen en kleinkinderen. Vredevolle sfeer vervulde ons toen ze haar kinderen en kleinkinderen vergaf. Bovendien wist ze dankbaar te zijn. Ik herinner me dat ze herhaaldelijk haar dankbaarheid uitsprak: "Hartelijk bedankt dat jullie allemaal zo goed voor me zorgen."

Tot slot, welke houding die mijn moeder had ten opzichte van God? Volgens haar is God geen dominante persoon, God is barmhartig, die wil dat al zijn kinderen gelukkig zijn en gered worden. Dit geloof gaf haar innerlijke vrede en vreugde, zelfs te midden van moeilijke situaties, zoals haar ziekteperiode. Ze zei vaak: "God doet alles goed."

Dat God alles goed doet, heb ik eveneens ervaren recentelijk.

Toen ik naar Indonesië vertrok, vroeg ik me af tijdens de reis: "Kan ik op tijd thuis aankomen? Malang is hier ver vandaan. Het zal even duren voordat ik mijn moeder kan zien."

Ik heb mijn moeder kunnen zien voor haar dood. Samen met mijn broers en schoonzussen kon ik haar in vrede zien heengaan, in de Goede Week, toen christenen wereldwijd zich voorbereidden op de viering van Pasen, de dag waarop de Heer is opgestaan.

Rafael Isharianto nam samen met zijn familie en vrienden afscheid van hun moeder Maria Theresia Sihtiari. Wij wensen hun veel sterkte met dit verlies.

BEZOEK EN RONDLEIDING AAN ST AGATHA (9 APRIL 2024)

Het Kruisherenklooster van Sint Agatha werd gesticht in 1371. Het is het enige Nederlandse klooster dat wordt bewoond vanaf de middeleeuwen tot op heden. Honderden jaren kloostergeschiedenis lieten hun sporen na in de gebouwen, de tuinen, de (kunst)historische voorwerpen en de oude kloosterbibliotheek.

Otto Lankhorst en Guus van Gorp werkzaam bij st. Agatha als archivaris en historicus vertellen over de geschiedenis van het klooster.

Het Erfgoedcentrum Nederlands Kloosterleven is gevestigd in de voorvleugel van het oude klooster en in een nieuw gebouwde archiefdepot op het kloosterterrein. In het centrum brengen ruim 100 ordes en congregaties uit heel Nederland hun erfgoed bijeen: archieven, publicaties, historische voorwerpen en audiovisueel materiaal. De temperatuur in het archief is altijd 17 graden en er is een luchtvochtigheid van 50%. Zo blijven de papieren het best bewaard.

Otto Lankhorst

Guus van Gorp in het archiefdepot

Ons Missiehuis maakt ook gebruik van het archief en wij hebben op dit moment zo'n 77 meter in gebruik. In totaal kan het archief van st. Agatha ongeveer 35 kilometer aan papierwerk opslaan. Na het bezoek aan het erfgoedcentrum mochten we een kijkje nemen in de kapel. Op 8 mei 1944 werd de kapel verwoest door een brand maar werd weer opgebouwd. De kapel is op dit moment niet vaak meer in gebruik. De drie kruisheren die op dit moment nog in het klooster wonen gebruiken een kleinere ruimte voor hun missen. Als laatste hebben we gekeken in de tentoonstellingskamer. Daar staan prachtige oude voorwerpen opgeslagen waaronder een prachtig handgeschreven boek uit het jaar 1500.

De reden van het bezoek was het overhandigen van dozen gesorteerd archiefmateriaal van de Lazaristen aan St. Agatha Kloosterarchieven. Aldaar wordt het professioneel gearchiveerd.

V.l.n.r. Rafael Isharianto, Otto Lankhorst, Marlou Absil, Shelley Geraads, Guus van Gurp, Ans Ebisch, Raf Janssen

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING VOOR FRANS BOMERS - Jos Roemer

Op zondag 14 april vierde Frans Bomers zijn 60-jarig priesterfeest, samen met de parochianen van de streek waar Frans al jaren werkzaam is: vijftien dorpen in de gemeente Overbetuwe. De kerk was afgeladen vol. Zoals we van Frans Bomers gewend zijn, ging hij weer op zijn kenmerkende manier voor in de Mis: met veel grote gebaren, theateraal en met humor.

Vlnr Henk Hoge en Jan Rikken (acoliëten) Karin Bouwmeister, acoliët, Rafael Isharianto, Frans Bomers, Emilian Mekenkamp, misdienaar, pastoor Karel Donders, Monique Bouwmeister, acoliët, Iris Kuster, acoliët, Dean Bogaars,

Aan het eind van de Mis werden enkele dankwoorden richting hem uitgesproken. Een ovationeel applaus was zijn deel, ten teken dat men het volledig met de spreker eens was. Misschien wel een hoogtepunt was de komst van de burgemeester van Overbetuwe, die ineens met de ambtsketen om de kerk binnen kwam. Ook zij sprak lovende woorden over de maatschappelijke inzet van Frans Bomers en eindigde met de woorden: "Het heeft Zijne Majesteit behaagd u te bevorderen tot lid in de Orde van Oranje Nassau en u de bijbehorende versierselen op te laten spelden". Opnieuw een donderend applaus.

Op verzoek van Frans werd de collecte in zijn geheel aangeboden aan de Vincentiusvereniging in Nijmegen. Frans Bomers behoort immers tot de congregatie van de Lazaristen, die Vincentius als hun stichter kennen. Ook de Vincentiusvereniging komt voort uit deze bron. Linda van Aken, directeur van deze vereniging, mocht vlak vóór de collecte een toelichting geven op het werk van de vereniging. Dat deed ze zó indrukwekkend dat het papiergeld over de randen van de collecteschalen hing.

Naderhand was er een receptie, waar Frans Bomers in een open voertuig naar toe werd gereden. Het was immers een prachtige dag.

MEGVIS 2024 – FOCUS OP HOOP - een persoonlijke terugblik

Marieke van de Ven, Vincent de Paul Center Nederland – centrum voor sociale spiritualiteit

Van 2 tot 5 april jl. vonden in Untermarchtal (Duitsland) de jaarlijkse MEGVIS-dagen plaats. MEGVIS staat voor Mitteleuropäische Gruppe Vinzentischer Studien. Een Europees netwerk dus voor studie naar vincentiaans charisma van toen en van nu. Nederlandse Lazaristen, onder wie met name Vic Groetelaars en Wiel Bellemakers, hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan het ontstaan en de ontwikkeling van MEGVIS. Op het grote kloostercomplex van de 'Vinzentinerinnen', met diverse huizen, een moderne Vincent-kerk, een grote boerderij met stallen, staat ook een vormingshuis waar we van harte welkom werden geheten. Jaarlijks komt het MEGVIS-netwerk bijeen rond vincentiaanse thema's en actuele projecten. Het thema dit jaar

was 'Met Vincent en Louise op wegen van hoop'. In deze persoonlijke terugblik wil ik vier onderdelen uit het programma aanstippen: Louise over hoop, Vincent over vertrouwen, het Vinzi-project in Oostenrijk, deelnemers brengen hoop in beeld.

het kloostercomplex in Untermarchtal aan de Donau

Louise over hoop, een vrouwelijk perspectief

In een van de inleidingen kwam de vraag aan de orde: hoe spreekt Louise over hoop en welke betekenis heeft haar perspectief voor ons? In brieven van Louise komt het woord 'hoop' vaak voor: hoop dat Vincent snel terug komt, hoop dat ze voldoende geld heeft om eten te kopen voor de kinderen, hoop dat haar zusters in oorlogsgebieden veilig zijn.

Hoop is voor Louise concreet, relationeel en praktisch. Een vrouwelijk perspectief. In 1651 schrijft zij in een brief over een conflict in een ziekenhuis. Ze gebruikt daarbij het beeld van een roos: hoe kunnen we blijven hopen op de bloei van de roos en tegelijkertijd weten van de vele doorns? Ze zegt: leer van het onvolmaakte want dat is misschien wel de beste weg naar ontwikkeling, naar verbetering, naar vervolmaking. Dat is de weg van de hoop. Hoop wortelt in vertrouwen. Vertrouwen in de bloei van de roos, vertrouwen dat het goede in wording is.

Vincent over hoop en vertrouwen

We krijgen een tekst uitgereikt van een conferentie van Vincent op 9 juni 1658. De conferentie gaat over 'vertrouwen in Goddelijke voorzienigheid'. Wat betekenen vertrouwen en hoop in relatie tot Goddelijke voorzienigheid? Eigenlijk, zo zegt Vincent, zijn hoop en vertrouwen bijna hetzelfde. Hoop is het vertrouwen dat God voor ons zorgt, dat we op onze levensweg ontvangen wat we nodig hebben voor een goed en waardevol leven. Maar dat gaat niet vanzelf. Dat vraagt bijvoorbeeld oefening in onderscheidingsvermogen. Immers, soms denken we dat iets goed is wat later een illusie blijkt. Of omgekeerd, dat wat verdrietig of moeilijk was, ons toch iets goeds bracht. Hoop en vertrouwen zijn partners in het ontdekkingsproces van het goede op onze levensweg.

Tijdens een pauze kwam ik min of meer toevallig te spreken met een medewerker van de Vincentinerinnen in München. Zij deed onderzoek naar de theologiestudie van Vincent in Toulouse (1597-1604). Hoe was het theologisch denken eind 16^e eeuw? Welke studieboeken werden toen gebruikt? Welke theologen, heiligen of kerkvaders waren belangrijk? Hoe dacht men over de verhouding tussen 'hemel' en 'aarde'? Superinteressant!

Vinzi-Werken, hoop in praktijk

Via een zoom-verbinding worden we geïnformeerd over het Vinzi-project. In 1990 nam Wolfgang Pucher cm (1939-2023) in Graz (Oostenrijk) het initiatief om een project op te zetten voor verwaarloosde mensen voor wie nauwelijks of geen hulp was. Inmiddels bestaat dit sociale initiatief uit zo'n veertig deelprojecten met meer dan 800 medewerkers. De Vinzi-werkwijze is onbureaucratisch en creatief. Een kleine impressie:

- Vinzi-Bus: dagelijks avondbrood voor mensen in nood
- Vinzi-Bett: nachtopvang voor vrouwen
- Vinzi-Dorf: langverblijf voor dakloze mannen
- Vinzi-Med: 6 bedden voor dakloze zieken
- Vinzi-Shop: kringloopwinkel – goedkope kleding voor ieder
- Vinzi-Life: 8 wooneenheden voor vrouwen met psychische problemen
- Vinzi-Markt: goedkope levensmiddelen die anders worden weggegooid
- Vinzi-Jause: snacks voor schoolkinderen in Slowakije

Hoop in beeld

Als deelnemers krijgen we de opdracht om samen een tentoonstelling van hoop te maken. Ieder wordt uitgenodigd om op eigen wijze hoop in beeld te brengen. Bijvoorbeeld door foto's te maken of beelden uit tijdschriften te gebruiken. En, zo is de bedoeling, bedenk daar vervolgens een titel bij.

Ik loop naar buiten richting boerderij. Omdat het guur en regenachtig weer is, zijn de koeien binnen in de stal. Daar staan ze niet vast tussen hekken maar kunnen er vrij bewegen. Ik roep 'n paar keer 'hallo' en twee koeien verschijnen in de opening van de staldeur en blijven – zo lijkt het – aandachtig staan kijken. Dat trof me. Ik maak foto en verzin daar een titel bij: 'Hoffnung – neugierig auf eine neue Stimme'.

een

tentoonstelling van hoop: 'Neugierig auf eine neue Stimme'

Tot slot

Terugkijkend, was deelname aan de MEGVIS-dagen ook dit jaar de moeite van de reis waard hoewel er ook zorgen zijn. Zorgen bijvoorbeeld vanwege de beperkte diversiteit. Onder de ruim 50 deelnemers waren weinig mannen, weinig leken en weinig verschillende nationaliteiten. Daar stond tegenover dat dit jaar het vrouwelijke en het religieuze perspectief volop ruimte kreeg. Een perspectief van hoop, het perspectief van een bloeiende roos ondanks de doorns.

LEZING ARMADA OVER 100 JAAR NEDERLAND – INDONESIË

Op vrijdag 3 mei jl. heeft Lazarist Franciscus Xaverius Armada in de recreatiezaal van de Lazaristen een lezing gegeven. Deze ging over de geschiedenis van de missionaire relatie tussen Nederland en Indonesië.

Honderd jaar geleden zetten de eerste Nederlandse missionarissen van de Congregatie der Missie voet aan wal in Indonesië. "Nu is Indonesië het land van waaruit de meeste missionarissen uitgezonden worden naar andere landen", zo memoreerde Armada. "En daarom moet de titel van mijn lezing eigenlijk zijn: bedankt!".

Een speciaal woord van dank ging ook uit naar Wiel Bellemakers, de confrater die een half jaar geleden overleed. Met hem heeft Armada veel informatie uitgewisseld over de geschiedenis. Armada is van huis

filosoof, hij is hoogleraar aan de Widya Sasana School of Philosophy and Theology in Malang, maar ook historisch is hij zeer deskundig.

In zijn lezing ging hij uitvoerig in op de Nederlanders, die in Indonesië van betekenis zijn geweest. Hij illustreerde zijn verhaal met veel foto's. Aan het eind van zijn verhaal wilden sommige van de aanwezigen meer weten. Armada nam de tijd om alle vragen te beantwoorden die gesteld werden.

Kern in zijn verhaal was de manier waarop de Nederlandse missionarissen hun missie 'incultureerden'. Ze brachten hun verhaal in de woorden en cultuur van de mensen waarmee ze omgingen. Volgens Armada was dit het geheim van een succesvolle missie. Ook op de vraag hoe de verhouding met de Islam al die tijd is geweest, ging hij in. Indonesië is immer het grootste islamitische land ter wereld. 'De' Islam bestaat niet, aldus Armada. Er zijn veel verschillende vormen en door daar contact mee te maken kon er op veel terreinen goed samengewerkt worden. Ook voor 'missiegebied' Nederland lijkt dit een waardevol gegeven.

OPEN DAG EN TENTOONSTELLING; 9 MEI 2024

Louis Sibbald,

Missie: Een nieuwe lente krijgt langzaam vorm

In 2023 was het 100 jaar geleden dat enkele Lazaristen vanuit Panningen als missionarissen naar het toenmalig Nederlands Indië reisden. Voor de uit Indonesië afkomstige overste van de Nederlandse Lazaristen, Rafael Isharianto CM, aanleiding op 17 september vorig jaar, feestdag van Vincent de Paul, stichter van de Congregatie der Missie (CM) zoals de Lazaristen officieel heten, een 'Indonesië-jaar' te laten beginnen. In dat kader vond afgelopen Hemelvaartsdag, 9 mei 2024, in het Missiehuis St. Jozef van de Congregatie in Panningen een open dag plaats met een tentoonstelling over plaatselijke Indiëgangers onder de titel: 'Op Missie voor God en Vaderland'. De tentoonstelling toonde ons beelden en verhalen van Heldenaren die indertijd als jonge missionarissen of als soldaten, resp. hun aalmoezeniers in de 'Politie Acties' naar Indië werden uitgezonden.

Impressies

De open dag bood niet alleen een terugblik over hoe men vroeger missie zag. Zij gaf ook een visie op de toekomst van het Missiehuis: hoe kan missie vandaag de dag in deze context worden vormgegeven. Naast de tentoonstelling was er ook een rommelmarkt en een boekenmarkt en werden in de kapel traditionele Indonesische dansen opgevoerd en klederdrachten geshowd.

Bovendien kon men genieten van allerlei Indonesische hapjes die aan de bezoekers werden aangeboden.

Enny, Gerrit en Rafael Isharianto bieden Indonesische hapjes aan.

Dit alles werd met tal van vrijwilligers en medewerkers georganiseerd onder de bezielende leiding van leden van de Kepèlse Initiatiefgroep.

Op missie 'voor God en Vaderland'

De tentoonstelling over de Indiëgangers in de Montgomeryzaal trok onverwacht veel bezoekers: veelal Heldenaren en Oud-Heldenaren. Velen herkenden op de foto's en in de verhalen zichzelf, familieleden of bekenden die naar Indië gingen, als soldaat of als Lazarist-missionaris. Op deze tentoonstelling kregen deze jonge mannen 'een gezicht' door middel van foto's, documenten en beeld- en geluids-fragmenten, verzorgd door omroep P&M. Ook de Heemkunde-vereniging Helden

uitgave van hun verenigingsblad

De Moennik werd verkocht, vol verhalen van en over de soldaten en Lazarist-aalmoezeniers die naar Indië werden uitgezonden 'voor God en Vaderland'. Voor de gelegenheid had de uit Indonesië overste Rafael Isharianto CM, zich in traditionele Javaanse klederdracht gehuld om zo de bezoekers toepasselijk te ontvangen in 'zijn' klooster.

Een nieuwe lente, een nieuwe tijd

Zoals ik al aangaf: behalve voor de geschiedenis was er ook aandacht voor de toekomst. Voor nieuwe initiatieven van het Missiehuis, zoals – heel Vincentiaans – de 'soepwinkel' waar mensen aan kunnen deelnemen of als vrijwilliger kunnen meekoken. Maar ook een leesclub voor verdieping betreffende de klimaatverandering, de vergrijzende samenleving en de landbouw- en energieproblematiek, gethematiseerd als 'de kunst om van richting te veranderen'. Mooi en hoopgevend te zien hoe

voor deze open dag het halve dorp was uitgelopen!

BRAM HEIJBOER OVERLEDEN

Wij wensen familie en vrienden van Bram Heijboer veel sterkte met het verlies. Ter nagedachtenis aan Bram zal 10 augustus 2024 een eucharistieviering in het missiehuis plaats vinden. De eucharistieviering zal ook per livestream op youtube te volgen zijn.

OVERLEDENEN

- April -** Mevr Dings, bewoonster Zorgcentrum Vincent Depaul
Mevr.T. Janssen-Thijssen, bewoonster Zorgcentrum Vincent Depaul
Dhr. W. Janssen, bewoner Zorgcentrum Vincent Depaul
Mw. Gommans-Willem, bewoonster Zorgcentrum Vincent Depaul
Mw. Muijsenbergh-van der Linden, bewoonster Zorgcentrum Vincent Depaul
Dhr. F. Ottenheijm, bewoner Zorgcentrum Vincent Depaul
- Mei -** **Zr. Canisia Feld**, dochter der Liefde en bewoonster Zorgcentrum Vincent Depaul
Mevr. Janssen-Huijsman, bewoonster Zorgcentrum Vincent Depaul
Mevr. Lijssen-Schelbergen, bewoonster Zorgcentrum Vincent Depaul
- Juni -** **Monika Mathilda Deyssy Estrelitha Naray**, schoonzus van onze overste Rafael Isharianto

Priesterwijdingen wereldwijd

HERNÁNDEZ HERNÁNDEZ, Harold Alberto	Sac	PER	16/03/2024
JUNIOR DA CUNHA, Ramon Aurélio	Sac	FLU	06/04/2024
GONG, Joseph Li Zhao	Sac	SIN	25/04/2024
DJAMBU NYABOLEKA, Michel	Sac	CNG	28/04/2024
MBOOBATA MBOKOLO, Ronsard	Sac	CNG	28/04/2024
MBOYO YELA, Daniel	Sac	CNG	28/04/2024
KAMUGISHA, Allan	Sac	KEN	04/05/2024
MUTHOKA, Anthony Kioko	Sac	KEN	04/05/2024
OTIENO, Alex Odie	Sac	KEN	04/05/2024
ALMEIDA PIRES, Adriano	Sac	FLU	11/05/2024
SUÁREZ CORDERO, Luis Roberto	Sac	COS	11/05/2024
PALACIOS REYES, José Alexander	Sac	ORL	18/05/2024
PIKOR, Jakub Krzysztof	Sac	POL	18/05/2024
POKUSA, Łukasz Marcin	Sac	POL	18/05/2024
SZCZYGIELSKI, Kamil Mateusz	Sac	POL	18/05/2024
DA SILVA, Fábio José	Sac	FLU	25/05/2024

Overledenen wereldwijd

14/03/2024	DEVETAK, Jurij	Sac	82	64	SLN
14/03/2024	LANDERAS MANZANEDO, Víctor	Sac	94	78	SVP
14/03/2024	TOBAR GÓMEZ, Victorino	Sac	78	60	SVP
29/03/2024	ARRIZURIETA SAGASTIBELZA, Cándido	Sac	95	77	CAE
02/04/2024	EGÜÉS BERRIO, Jesús María	Sac	78	61	CAE
04/04/2024	ZEDDE, Italo	Sac	83	65	ITA
21/04/2024	ARROYO CAÑADA, Esteban	Fra	88	70	SVP
24/04/2024	McGEOUGH, Martin F.	Sac	76	56	ORL
06/05/2024	RAZZU, Giovanni Maria	Sac	90	70	MAD
07/05/2024	FRAILE SÁNCHEZ*, Benito	Fra	81	64	SVP
12/05/2024	SALINERO MARTÍN, Francisco	Sac	89	71	SVP
19/05/2024	BERRADE URRALBURRU, Alfonso	Sac	84	66	PER
25/05/2024	ARBOLEDA VALENCIA, Eduardo	Sac	95	78	COL

Wij wensen iedereen een fijne zomervakantie!

E-mailadres voor de Kleine Co: secretariaat@lazaristen.com

Uitgebreide informatie over de Nederlandse Lazaristen en hun 'Lines of Action' kunt u vinden op www.lazaristen.com en www.vincentianmovement.nl

